

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

AKADEMIN FÖR
LÄRANDE, HUMANIORA OCH SAMHÄLLE

Riktlinjer för VFU, historia i ämneslärarutbildningen ht 2015

VFU-ansvarig lärare: KG Hammarlund, 035-16 75 71, kg.hammarlund@hh.se

Ett viktigt inslag i lärarutbildningen är den *verksamhetsförlagda utbildning* (VFU). Syftet med VFU är att knyta samman den teoretiska utbildningen vid högskolan och den praktiska ute på skolorna till en helhet. Inom ämneslärarutbildningen är en betydande del av den verksamhetsförlagda utbildningen direkt anknuten till de ämnen du läser, även om VFU-perioderna formellt utgör separata kurser. Därmed finns också en särskild kursplan med specifika lärandemål.¹

Omfattning och inplacering i programmet

Under ditt fjärde utbildningsår fullgör du en VFU-kurs knuten till ditt andraämne i programmet. Du ska följa arbetet i din skola på heltid under 5 veckor, vilket också innebär att du själv kommer att undervisa. Omfattningen kan variera beroende på antalet klasser och läsårsplaneringen, men ett riktmärke är att den undervisning du själv svarar för motsvarar ungefär hälften av en ordinarie lärartjänst. Det ger dig tid att sätta dig in i skolans rutiner, planera din egen undervisning, arbeta med de rapporter och övriga uppgifter som kan vara aktuella, och så vidare.

Det är viktigt att du under VFU-perioden utvecklar (och får tillfälle att utveckla) de kunskapsförmågor som tas upp i progressionsmatrisen för VFU i ämneslärarutbildningen.² Det gäller alltså

- A) Att planera undervisning: att välja/avgränsa ett bestämt fält, arbetsformer, läromedel;
- B) Att leda och organisera undervisning i olika former: ”klassisk” katederundervisning, problembaserade arbetsformer, exkursioner/studiebesök;
- C) Att reflektera över den egna undervisningen som grund för bearbetning och förändring;
- D) Att använda ett varierat undervisningsmaterial – läroböcker, IT, AV-material, egenproducerat material – inte minst med tanke på att erbjuda en variation som ger varje elev förutsättningar att lära sig;
- E) Att utforma, genomföra och bedöma/betygsätta prov eller andra former/aktiviteter för bedömning av elevernas kunskaper;
- F) Att utveckla ett medvetande om och utvärdera sitt sätt att bemöta elever;
- G) Att reflektera över den egna kompetensen, behovet av egen kompetensutveckling och behovet av /förutsättningar för utveckling av skolans pedagogiska verksamhet.

1 http://www.hh.se/sitevision/proxy/utbildning/sokkursplan.4677.html/svid12_70cf2e49129168da015800074301/75268095/0/se_proxy/utb_kursplan.asp?kurskod=UV6031&revisionsnr=2&format=pdf

2 <http://www.hh.se/download/18.3fad3e7414ce824c6a41bb93/1430315700647/progressionsmatris-amne.pdf>

Du har förstås haft kontakt med din VFU-lärare så att du har en aning om vad din klass (dina klasser) kommer att arbeta med – t ex 1700-talets revolutioner eller kanske mellankrigstiden. Hur tänker du lägga upp undervisningen? Du behöver välja:

- stoff
- material
- arbetsformer
- former för bedömning/examinering

Du behöver ta hänsyn till ämnesplanen: hjälper din planering eleverna att nå de mål som anges? Du behöver ta hänsyn till elevernas förkunskaper: klarar de av att arbeta med det material och i de arbetsformer du valt? Du behöver ta hänsyn till vad som hänt tidigare under terminen: om eleverna hade ett traditionellt prov på förra momentet kan du välja någon form av projekt med redovisning inför klassen – eller omvänt. Du kan också behöva ta hänsyn till vad som händer runt omkring ämnet (skolresor, prov i andra ämnen). Det är viktigt att du har diskuterat din planering med din VFU-lärare innan VFU-perioden börjar.

Förutom att undervisa ska du tillsammans med din VFU-lärare delta så långt möjligt i alla förekommande arbetsuppgifter, t ex lärarkollegier och utvecklingssamtal. Det är viktigt att du utnyttjar varje möjlighet att få insikt i vad arbetet som historielärare innebär i praktiken.

Naturligtvis ska du under perioden alltid uppträda professionellt: passa tider, följa en eventuell uppförandekodex vid skolan, hantera information om elever i enlighet med gällande regelverk osv.

Redovisning

Du ska dokumentera dina VFU-erfarenheter utifrån aspekterna *planering – genomförande – utvärdering – reflexion*. Dokumentationen, tillsammans med den självvärdering du gjort med utgångspunkt i din VFU-lärares bedömning, utgör underlag för ett uppföljande diskussionsseminarium när du återvänt till högskolan. Under denna termin är det *bedömning* som står i centrum för dokumentationsuppgiften. Det ansluter till kursen UVK4, och den stora uppgiften på den kursen kommer också att utgöra huvuddelen av din VFU-dokumentation. Du hittar alla blanketter – för VFU-lärares omdöme och för din egen självvärdering – på lärarutbildningens hemsida.³

Lärobesök

Under andra halvan av din VFU-period kommer du att få besök på din skola. Syftet med besöket är att diskutera hur dina praktiska lärofärdigheter utvecklas. Besökande lärare kommer dels att närvara på en av dina lektioner, dels ha ett samtal med dig och din lärare. Du har ansvaret för att i samråd med din VFU-lärare och besökande lärare planera in besöket. Ett par dagar innan besöket ska du skicka en planering för lektionen till den besökande läraren.

Betyg och bedömningsgrunder

VFU-momenten bedöms med betygen *Godkänd* eller *Underkänd*. En viktig del av underlaget är det skriftliga omdömet från din VFU-lärare. Din egen dokumentation enligt ovan samt ditt deltagande i det avslutande diskussionsseminariet vägs också in i bedömningen för att få en samlad bild av din successiva utveckling i enlighet med de långsiktiga målen för lärarutbildningen.

Slutligen...

*VFU-handboken*⁴ kan ge svar på många frågor. Den vänder sig i första hand till VFU-läraren. Det går förstås alltid bra att maila om något är oklart.

3 <http://www.hh.se/akademiforlarandehumanioraochsamhalle/student/vfu/amneslarare/riktlinjervfublanketter/gy.65443359.html>

4 <http://www.hh.se/akademiforlarandehumanioraochsamhalle/student/vfu/vfuhandboken.65443371.html>